

STATENS BRANDINSPEKTION

Meddelanden 1956:9

Brandkärernas smalslangsutrustning.

Den till Sveriges Standardiseringskommission (SIS) anslutna Svenska Verkstadsindustrins Standardcentral (SMS) handhar genom sin specialkommitté nr 36 sådana standardiseringsfrågor som avser brandmateriel. Inom specialkommittén har tillsatts tre olika utskott med uppgift att framlägga förslag till svensk standard beträffande motorsprutor, slang respektive slangarmatur (kopplingar, grenrör m m). Brandkärernas smalslangsutrustning beröres i försts hand av arbetet inom de båda sistnämnda utskotten. Ehuru detta arbete ännu icke slutförts - bl a återstår en del kompletterande, relativt tidskrävande tekniska undersökningar - är det emellertid redan nu möjligt att lämna vissa preliminära rekommendationer, vilka bör kunna vara av värde vid den tämligen omfattande upphandling av smalslangsutrustning som för närvarande pågår inom kommunerna.

För brandkärernas smalslangsutrustning bör sålunda i avvaktan på att svensk standard hinner fastställas följande gälla:

I. Slang

A. Leveransvillkor

1. Typ. Vävslang, invändigt belagd eller impregnerad med gummi eller motsvarande.
2. Utförande. Slangen skall ha ett jämnt och gott utförande och vara mjuk och smidig. Invändigt skall den vara möjligast slät så att friktionsförlusterna blir de minsta möjliga. Slangkonstruktionen skall vara sådan att den ej menligt påverkas av kopplingarnas fästarrangeringar.

3. Diameter. Invändig diameter $1\frac{1}{2}$ " (38 mm). Tolerans: + 1,6 mm (slangdiametern får sålunda variera mellan 38,0 och 39,6 mm).
4. Längd: 20 (event 25) meter. Tolerans + 5 %, - 10 % (en 20 m:s slanglängd får sålunda variera mellan 18 och 21 m).
5. Vikt: Max 350 gr per meter.
6. Smidighet. Om slangen i torrt tillstånd veckas (på samma sätt som i en slanglåda) får 4 st mitt över varandra placerade och med en 1 kg-vikt belastade veck icke "bygga" högre än 150 mm.
7. Beläggningens vidhäftning vid väven skall vara sådan att beläggningen icke eller endast med svårighet kan lossas från denna. Detta villkor skall gälla såväl före som efter åldringsprov (jfr pkt 9).
8. Motståndsförmåga mot röta. I slangen ingående material, som kan angripas av röta, skall vara på betryggande och bestående sätt impregnerat häremot.
9. Åldringsbeständighet. Slangen skall, ifråga om såväl väv som beläggning, visa god beständighet vid konstgjord åldring. Prov för utrönande härav skall ske vid offentlig provningsanstalt, exempelvis Statens provningsanstalt i Stockholm.
10. Sprängningstryck. Proven utföres med torr slang. Provlängd = 1 meter. Innan provningen påbörjas skall all luft ha utsläppts ur slangen. Av såväl 10 a som 10 b utföres 2 prov. Skulle ett av dessa icke bli godkänt utföres ett tredje prov, som måste fylla kraven för att slangsorten skall kunna godtagas.
 - a) Vid en möjligast jämn tryckstegring (1 kg/cm^2 var 3:e sekund) skall slangen tåla ett tryck av minst 45 kg/cm^2 .
 - b) Efter att under en tid av 18 timmar ha varit utsatt för ett konstant tryck av 20 kg/cm^2 och därefter under 5 minuter ha varit obelastad skall slangen provas enligt 10 a och därvid tåla ett tryck av minst 45 kg/cm^2 .
11. Läckage. Vid tryck, som understiger 20 kg/cm^2 tillåtes ingen läckning.

12. Töjning i längdled. Maximitöjning vid tryckstegring från 1 - 20 kg/cm² 5 %.
13. Töjning i tvärlädd. Vid tryckstegring från 1 kg/cm² till slangsortens halva verkliga sprängningstryck skall töjningen i tvärlädd (diametern) vara lägst 5 och högst 10 %.
14. Reparationsmöjlighet. Slangen skall med enkel metod, exempelvis vulkanisering, lätt kunna repareras. Lagningar skall utan att nämnvärt läcka kunna tåla provtrycket.

B. Fortlöpande prov.

Efter varje användning bör slangen provtryckas. Provtrycket, 20 kg/cm², bör få stå på under minst 1 minut.

II. Kopplingar.

Kopplingarna skall vara utförda i enlighet med SMS 1178. Varje kopplingsdel skall vara försedd med tillverkarens eller leverantörens namn eller igenkänningsmärke. SIS-märkning ger visserligen större garanti för att kopplingen verkligen är utförd enligt SMS standard men bör ej ovillkorligen krävas.

III. Strålrör.

Några i alla hänseenden fullkomliga strålrörskonstruktioner har ännu ej kommit i marknaden. Att döma av hittills vid prov och i samband med brand vunnen erfarenhet bör emellertid ett gott standardstrålrör fylla följande krav:

1. Strålröret skall ha möjligast enkel och robust konstruktion. Dess olika delar skall vara lätt åtkomliga för rengöring.
2. Slutet, väl samlat stråle skall kunna avgivas med 7, 10 respektive 14 mm munstycke.
3. Spridd stråle skall kunna avgivas med en normal (och maximal) vattengivning av c:a 200 l/min vid ett munstycksstryck av 7 kg/cm². Strålkonen skall vara möjligast homogen (ej enbart luft eller mer eller mindre slutet stråle i konens centrum!) Normal konvinkel ej över 30°. Ännu vid så lågt munstycksstryck som 3 kg/cm² skall en tämligen god, spridd stråle erhållas.

4. Strålröret skall vara avstängbart. Om övergång från spridd till sluten stråle utföres med hjälp av avstängningsanordning är det önskvärt att vid strålrörets öppnande den spridda strålen kommer före den slutna.
5. Strålröret skall vara möjligast okänsligt för frost.
6. Spridningsanordningen skall vara möjligast okänslig för föroreningar i vattnet.

Ingvar Strömdahl
Ingvar Strömdahl
Riksbrandinspektör

Den 9 november 1956

Statens Brandinspektion, Box 7097, Stockholm 7. Tfn 23 23 30

Skannat av Utkiken

